

Begroting 2024

Meerjarenbegroting 2024-2028

Inhoud

Inhoudsopgave

Inhoud	1
Voorwoord.....	2
Vooraf	3
1. Algemeen	4
1.1 Wat doen we?	4
1.2 Wat begroten we hiervoor?	5
1.3 Wat zijn de risico's?	7
2. Onderwijs en Kwaliteit	8
2.1 Wat doen we?	8
2.2 Wat begroten we hiervoor?	9
2.3 Wat zijn de risico's?	9
3. Onderwijs aan Nieuwkomers	10
3.1 Wat doen we?	10
3.2 Wat begroten we hiervoor?	11
3.3 Wat zijn de risico's?	11
4. Subsidie basisvaardigheden	12
4.1 Wat doen we?	12
4.2 Wat begroten we hiervoor?	12
4.3 Wat zijn de risico's?	12
5. Mens en Organisatie	13
5.1 Wat doen we?	13
5.2 Wat begroten we daarvoor?	14
5.3 Wat zijn de risico's?	15
6. ICT	16
6.1 Wat doen we?	16
6.2 Wat begroten we hiervoor?	17
6.3 Wat zijn de risico's?	17
7. Huisvesting en Facilitair.....	18
7.1 Wat doen we?	18
7.2 Wat begroten we hiervoor?	18
7.3 Wat zijn de risico's?	19
8. Samenvatting van de risico's voor 2024.....	20
9. Aandachtspunten voor meerjarenbegroting 2024-2028	21
Bijlagen	22

Voorwoord

Voor je ligt de begroting voor kalenderjaar 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2028. We beschrijven hierin op hoofdlijnen wat we begroten per resultaatgebied uitgaande van de staande organisatie en kijkend naar de stappen die we gaan zetten.

We lopen telkens langs drie vragen:

- Wat doen we?
- Wat hebben we daarvoor begroot?
- Wat zijn de risico's?

Deze begroting laat cijfermatig zien waaraan we onze middelen besteden en vertelt wat we hiermee beogen. Toch is dit niet volledig en uitputtend.

We zijn volop in beweging, verbeteren, innoveren en herijken op leerling niveau, groepsniveau, schoolniveau, bondgenootschap niveau en stichtingsniveau. Veel van deze bewegingen zijn echter niet of moeilijk in cijfers uit te drukken. Daar waar we een andere weg inslaan en externe expertise inkopen, kunnen we dit makkelijk inzichtelijk maken. Daar waar we interne expertise ontsluiten of leren en ontwikkelen samen met kind- en ketenpartners hangt er geen prijskaartje aan. De inzet van onze mensen, tijd en energie, zijn immers al opgenomen in de reguliere werkzaamheden, in normjaartaken, schoolplanontwikkeling of Regiegroepen.

Deze stappen zetten we het hele jaar door in een continue beweging met als adagium 'je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden'. De basis brengen we op orde en we definiëren samen op ieder echelon binnen kom Leren en op ieder deelaspect van goed onderwijs wat onze ambitie is.

Dat landt op groeps- en leerling niveau in bijvoorbeeld groepsplannen, op schoolniveau in plannen van werkgroepen, jaar- en schoolplan, persoonlijke ontwikkelplannen van collega's en op stichtingsniveau in de plannen van de Leidende Coalities, Regiegroepen en in plannen van de stafmedewerkers. We halen op, initiëren, werken uit, laten meekijken en maken nieuwe praktijk.

Dat wat we wél in cijfers kunnen uitdrukken hebben we opgenomen in dit stuk. Alles wat we hierin begroten én bovenstaande ontwikkelingen staan ten dienste van de aan onze zorgen toevertrouwde kinderen, het bieden van goed onderwijs, het zorgen voor adequate huisvesting en goed personeelsbeleid.

Om met de woorden van onze Koers te spreken: 'Tot hier en nu verder'; we gaan weer mooie stappen zetten in 2024!

Stef Niekamp en Inge Ambaum-Jordens

College van Bestuur

Vooraf

Uitgangspunten

De meerjarenbegroting 2024-2028 is opgesteld volgens onderstaande uitgangspunten:

- Stabiel leerlingenaantal.
- Formatie gebaseerd op de meest recente formatieplannen (augustus 2023).
- De personele lasten zijn gebaseerd op de meest recente CAO PO 2023-2024.
- Prijsindexaties van gemiddeld 2,5% voor overige personele en materiële lasten zijn verwerkt.
- Het koersplan 'Tot hier en nu verder' over de planperiode 2023-2027 is leidend voor de activiteiten die we opnemen in de begroting.

Belangrijk om te weten

- Nieuwe CAO 2023-2024: dit betekent dat er sprake is van een loonstijging van 10% met ingang van 1 juli 2023. Deze loonstijging is budgetneutraal, omdat we ook 10% meer inkomsten krijgen.
- De krapte op de arbeidsmarkt zet door. Dit betekent dat het steeds moeilijker wordt om nieuw gekwalificeerd personeel aan te trekken evenals het tijdig aanstellen van vervangingen. Tot op heden slagen we er nog in om de basisformatie zowel kwalitatief als kwantitatief op het geschikte niveau te behouden.
- In schooljaar 2023-2024 is er voor 4 scholen de tijdelijke subsidie basisvaardigheden ontvangen. De betreffende scholen hebben een activiteitenplan opgesteld waarin is weergegeven waaraan de subsidie wordt besteed.
- In schooljaar 2023-2024 wordt er op een aantal scholen nog formatie ingezet op het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) vanuit de gevormde bestemmingsreserve.
- Op dit moment bekende en normaliter aangevraagde en toegekende subsidies zijn verwerkt (gemeenten, SWV, etc.).
- De aanvullende bekostiging asielzoekers en vreemdelingen is per 1 juli 2023 verder versoberd. Hiermee is rekening gehouden in de baten.
- Het begrote exploitatieresultaat per kalenderjaar (in 2024 € 1.244.853 nadelig) wordt onttrokken aan de (bestemmings-)reserves van de stichting. Zie bijlage 3 voor een meerjarenbalans over de planperiode.
- Regiegroepen met experts uit de gehele organisatie en directeurs in de lead worden ingezet om de pijlers vanuit het koersplan verder en meer concreet vorm te geven en uit te lijnen in onze organisatie

1. Algemeen

1.1 Wat doen we?

In ons Koersplan 2023-2027 staan onze pijlers (De Mens Centraal, Talentontwikkeling en Diversiteit, Leer- en Leefgemeenschap in Transitie), onze missie en onze visie. De gehele organisatie en in het bijzonder de Regiegroepen geven vorm aan de vertaling van deze pijlers naar de praktijk. In de besturingsfilosofie en de daarbij behorende werkwijze zien we de pijlers van onze koers duidelijk terug:

Bij kom Leren stellen wij **de mens centraal**. We kijken naar ontwikkeling van onze professionals én ontwikkeling van kinderen en de relatie tot de wereld om ons heen. Wij erkennen dat onze leefwereld in ongekend tempo verandert. We moeten en willen hierin meebewegen vanuit de overtuiging dat dat een van onze maatschappelijke opdrachten is. Zo is ook onze eigen **leer- & leefgemeenschap in transitie**. We zijn ons ervan bewust dat we kinderen toerusten voor een toekomst die voor een groot deel niet te voorspellen is en waarin duurzaamheidsvraagstukken en (wereld)burgerschap majeure thema's zijn. Hierbij vertrouwen we op elkaar en onszelf, op de ontmoeting met de ander en rekenen we op **talenten & diversiteit**. We zien dat de kracht zit in het verder ontwikkelen van kwaliteiten en het verzilveren van deze talenten en de diversiteit binnen onze stichting. We zijn allemaal anders en we erkennen deze ongelijkheid om er (samen) ons voordeel mee te doen.

In de basis gaat het om onderstaande zaken:

- Wij bieden goed, eigentijds, passend onderwijs, zo thuisnabij en inclusief mogelijk.
- Wij zijn een professionele leer- en leefgemeenschap, waarin expertise gedeeld, vergroot en ontwikkeld wordt in verbinding met elkaar en de omgeving.
- Wij zijn een boeiende, inspirerende stichting om te werken en investeren in onze mensen.
- Wij geven de ruimte aan onze professionals om te innoveren, ontdekken en nieuwe praktijk te maken.
- Ons onderwijs vindt plaats in gebouwen die (nieuw of) goed onderhouden en up to date zijn.

In de komende paragrafen verdiepen we ons verder in de resultaatgebieden van de stichting. Investerings die in dit kader voorzien zijn, zijn onderdeel van de totale investeringsbehoefte van kom Leren en zijn als zodanig in deze meerjarenbegroting verwerkt.

Door processen om te komen tot nieuw beleid en (ver)nieuw(d)e praktijk goed uit te rollen en in te richten, ontstaat er eigenaarschap, kunnen mensen input geven en informatie vragen en oefenen met de nieuwe praktijk voordat het in beleid wordt vastgesteld. Hierdoor is er aan de achterkant van het proces tijdwinst, aangezien er geen (of nog maar kortdurende) implementatietrajecten ingericht hoeven te worden.

We zien, zoals in het voorwoord gedeut, veel van deze ontwikkelingen vaak niet terug in onze begroting, omdat deze veelal opgenomen zijn in de reguliere werkzaamheden van collega's of verbeteringen zijn van processen waar geen investering in middelen gevraagd is. In de jaarplanning en actieplannen van de Regiegroepen is dit verankerd.

1.2 Wat begroten we hiervoor?

Onderstaand samengevat de gehele begroting 2024 van Stichting kom Leren als onderdeel van de meerjarenbegroting 2024 – 2028 (zie bijlage 1).

Codering	Begrotingspost baten	Begroting 2024
3.1.1	Rijksbijdragen OC&W	€ 29.906.980
3.1.2	Overige subsidies OC&W	€ 658.299
3.1.4	Middelen Samenwerkingsverband	€ 772.213
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	€ 67.444
3.5	Overige baten (o.a. bijdragen TSO en detacheringen)	€ 461.752
5.1, 5.4	Financiële baten	€ 190.000
	Totale baten	€ 32.056.688

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1	Personeelslasten (minus uitkeringen)	€ 29.013.312
4.2	Afschrijvingen (inclusief afschrijvingen NPO investeringen)	€ 916.238
4.3	Huisvestingslasten	€ 1.591.533
4.4.1	Administratie en beheerlasten	€ 312.810
4.4.2	Leermiddelen	€ 1.175.054
4.4.5	Overige lasten	€ 267.594
5.5	Financiële lasten	€ 25.000
	Totale lasten	€ 33.301.541

Het exploitatieresultaat 2024 is € 1.244.853 negatief. Het negatieve resultaat is voornamelijk te wijten aan bewust ingezet beleid welke erop gericht is zoveel mogelijk tijdelijk onderwijzend personeel aan ons te binden en derhalve leidt tot hogere personeelskosten dan de onderwijsbenchmark van 85%. Op deze wijze sorteren we voor op een nog groter tekort aan kwalitatief hoogwaardig onderwijzend personeel op de arbeidsmarkt. Het negatief resultaat wordt bekostigd uit onze algemene reserve. Hetgeen betekent dat wij ook bewust bezig zijn met het afbouwen van de bovenmatige reservepositie conform richtlijnen van het ministerie OC&W.

De stichtingsbegroting bestaat uit meerdere schoolbegrotingen. Nadat de stichtingsbegroting wordt vastgesteld gaan we aan de slag met het opstellen van de schoolbegrotingen. In 2023 zijn wij gestart met het optimaliseren van de financiële administratie om op schoolniveau de inkomsten en uitgaven zo goed mogelijk te kunnen weergeven. In 2024 gaan we hiermee verder en zullen we, zodra dit proces is afgerond, ook het begrotingsproces anders gaan insteken. We zullen dan starten met het opstellen van schoolbegrotingen welke resulteert in een stichtingsbegroting. Dit gehele proces zal worden voorafgegaan door een kaderbrief waarin de uitgangspunten van de begroting worden benoemd. We zullen aan het begin van 2024 dan ook al starten met de voorbereidingen van de begroting 2025.

Naast de schoolbegrotingen is er nog een tweetal onderdelen dat van invloed is op de financiën van de stichting. Dit betreft het bovenscholse budget en de kosten van het bestuursbureau. Deze twee onderdelen zullen hieronder worden gespecificeerd.

Bovenschools budget

Codering	Begrotingspost baten	Begroting 2024
3.1.1	Bekostiging personele groei	€ 600.000
3.1.2	Overige subsidies OC&W (subsidie voor omscholing tot leraar; maximaal € 5.000 voor 6 personeelsleden per jaar)	€ 30.000
3.1.4	Middelen Samenwerkingsverband	€ 444.730
3.5	Overige baten (o.a. bovenscholse projecten en detacheringen)	€ 133.000
5.1, 5.4	Financiële baten (beleggingen en rentebaten)	€ 168.165
	Totale baten	€ 1.375.895

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1	Personeelslasten	€ 3.411.930
4.2	Afschrijvingen	€ 784.938
4.3	Huisvestingslasten (klein onderhoud en kosten bedrijfsauto)	€ 19.100
4.4.1	Administratie en beheerlasten (o.a. accountant, deskundigheidsadvies)	€ 137.963
4.4.2	Inventaris en apparatuur (licenties applicaties)	€ 134.942
4.4.5	Overige lasten (PR/communicatie, GMR)	€ 100.072
	Totale lasten	€ 4.588.945

Er zijn door het CvB keuzes gemaakt in het bepalen van welke inkomsten en uitgaven er bovenschools of op schoolniveau dienen te worden verantwoord. Dit resulteert in de bovenstaande twee tabellen. De bekostiging personele groei (groeiformatie) die we als stichting ontvangen betekent op schoolniveau versnipperde kleine bedragen, maar kan, als we dit op stichtingsniveau benaderen, doelmatiger worden ingezet op de scholen waar het op dat moment het meest nodig is. Dit kan zowel formatief zijn alsook materieel. De personeelslasten betreffen de grootste lastenpost en is hieronder op hoofdlijnen verder gespecificeerd:

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1	Loonkosten projectkosten directeuren	€ 80.307
	Loonkosten passend onderwijs	€ 257.558
	Loonkosten academie, opleiden in de school, starters coaches, etc.	€ 491.635
	Loonkosten vakleerkrachten gym	€ 90.827
	Loonkosten bovenschoolse conciërges	€ 127.132
	Loonkosten ouderschapsverloven en duurzame inzetbaarheid	€ 596.964
	Loonkosten CvB	€ 375.147
	Vergoeding RvT	€ 50.000
4.1.2	Dotaties personele voorzieningen (ww., jubilea, langdurig zieken)	€ 107.000
	Vervangingsformatie (vervangingskosten schooljaar 2023-2024, kosten cumulatief juli 2024)	€ 300.000
	Inhuur ambulante begeleiding	€ 180.000
	Inhuur overig (vertrouwenspersoon, ondersteuning)	€ 108.500
	Bedrijfsgezondheidszorg (Arbo, trajecten, etc.)	€ 150.000
	OAV premie (voorheen IPAP)	€ 42.000
	Nascholing (academie)	€ 155.000
	Lief en Leed	€ 51.158
	Personele risico's	€ 35.000
	Werving & selectie	€ 20.000
	Studiedag (kom Leren dag)	€ 30.000
	Personele uitgaven (pooltool Clooser)	€ 70.000
	Overig (zakelijke verblijfskosten, kantinekosten, maaltijden, etc.)	€ 93.702
	Totaal personeelslasten	€ 3.411.930

Bestuursbureau

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1	Personeelslasten	€ 1.307.794
4.2	Afschrijvingen	€ 2.439
4.3	Huisvestingslasten (huur pand, schoonmaak en kosten klein onderhoud)	€ 159.090
4.4.1	Administratie en beheerlasten (repro- en kantoorkosten)	€ 7.571
4.4.2	Inventaris en apparatuur	€ 10.420
4.4.5	Overige lasten	€ 563
	Totale lasten	€ 1.487.877

Op het bestuursbureau worden vanuit de disciplines huisvesting/facilitair, Mens & Organisatie (voorheen personeelszaken), financiën, ICT en onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht voor het primaire proces. De kosten van het bestuursbureau bestaan dan ook voornamelijk uit personeelslasten. In totaal zijn er 13,3 fte werkzaam op het bestuursbureau van onze stichting.

Afdracht

Zowel het bovenschools budget als de kosten van het bestuursbureau, de zogenoemde afdracht, dient en te worden bekostigd uit de rijksbijdragen OC&W. Door bovenstaande zaken centraal uit te voeren/te beheersen kunnen de ondersteunende activiteiten ten behoeve van het onderwijs efficiënt en kostenbesparend worden uitgevoerd. De afdracht wordt op basis van leerlingenaantallen op schoolniveau meegenomen in de totale uitputting. De afdracht wordt doorgaans in percentage van de totale stichtingsbaten uitgedrukt. In onderstaande tabel worden de percentages voor de komende jaren weergegeven.

	2024	2025	2026	2027	2028
Bovenschools	10,25%	9,27%	9,54%	9,76%	10,18%
Bestuursbureau	4,75%	4,86%	4,96%	5,03%	5,09%
Totaal	15,00%	14,13%	14,49%	14,78%	15,27%

1.3 Wat zijn de risico's?

Het grootste risico dat we lopen is het tekort aan kwalitatief hoogwaardige professionals op de arbeidsmarkt. Over het algemeen kunnen we stellen dat we in control zijn en dat de risico's, zoals we deze verderop in dit document duiden, gecalculeerd en verantwoord zijn.

Vanuit het ministerie van OC&W hebben we het verzoek gekregen, en zien we het zelf als onze maatschappelijke opdracht, om de bovenmatige reserves af te bouwen. Hiermee zijn we voortvarend aan de slag gegaan afgelopen jaren en ook in de komende planperiode is dit zichtbaar in de afname in meerjarenbalans en – exploitatie. Zie bijlagen 1 en 3. Waar we komende jaren voor moeten waken is dat we tijdig ombuigen naar een evenwichtige exploitatiebegroting. Dit heeft voortdurende aandacht van het CvB.

¹ Codering correspondeert met RJ-rubricering van de begroting zoals opgenomen in bijlage 1.

2. Onderwijs en Kwaliteit

Vooraf

Met de invoering van de Wet Passend Onderwijs hebben schoolbesturen de zorgplicht, de middelen en de verantwoordelijkheid gekregen voor de uitvoering van het Passend Onderwijs. We spreken binnen kom Leren liever niet meer over Passend Onderwijs en Onderwijs als losse entiteiten, maar zien dit als één geheel. We zeggen niet voor niets 'Samen voor goed Onderwijs'.

2.1 Wat doen we?

We realiseren, zoveel als binnen onze mogelijkheden ligt, een passende onderwijsplek voor alle leerlingen door kwalitatief goed onderwijs te bieden dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van elk kind. We willen dat kinderen samen, zo thuisnabij mogelijk, naar school gaan en van elkaar leren. We werken samen aan een optimale ontwikkeling op cognitief en sociaal gebied. Dat realiseren we door een intensieve samenwerking met onze kernpartners (kinderopvang) en ketenpartners (zorg). In het proces van ontwikkelen van kindcentra, die voldoen aan een toekomstperspectief waarin die samenwerking verstevigd wordt, is bovenstaande het uitgangspunt. Dit vraagt enerzijds om professionalisering en verrijking van kennis, vaardigheden en attitude van onze leerkrachten en anderzijds om een goede samenwerking tussen regulier onderwijs, speciaal (basis)onderwijs, kinderopvang en externe instanties, zodat de totale ondersteuning voor leerlingen in samenhang kan worden georganiseerd.

Als we kijken naar een goede samenwerking tussen reguliere scholen, dan zijn we aan het werk om de zogenaamde bao-bao-plaatsingen (van een school voor regulier basisonderwijs naar een andere school voor regulier basisonderwijs) vaker te kunnen laten plaatsvinden dan nu. In plaats van een TLV-route (toelaatbaarheidsverklaring) naar SbO of SO te lopen, kijken we of we een leerling op een andere reguliere school wel de ondersteuning kunnen bieden die het kind nodig heeft. Dit vraagt om een verandering en versterking van schoolondersteuningsprofielen (SOP), die onszelf, collega-scholen en ouders inzicht geven in de kwaliteiten en mogelijkheden die iedere school, passend bij de ondersteuningsvraag van kinderen, te bieden heeft. Deze ontwikkelingen doorlopen we in nauwe samenwerking met onze collega-besturen.

Door meer dan voorheen te investeren op het bouwen aan een kwaliteitscultuur zorgen we ervoor dat de goede, inhoudelijke dialoog gevoerd wordt. Concreet betekent dit dat we de opbrengsten bovenschols monitoren, analyseren en waarderen en het gesprek aangaan met de IB'ers, op zowel stichtings- als schoolniveau over hun eigen analyse in relatie tot de bovenschols analyse. Zo zorgen we voor een integrale benadering waarbij we ambities formuleren op schoolniveau, groepsniveau en leerlingniveau die recht doen aan de ambitie van kom Leren om kwalitatief hoogwaardig onderwijs te verzorgen voor alle aan onze zorgen toevertrouwde leerlingen. Hierbij gaan we niet uit van de ondergrens, zoals die geformuleerd is door Inspectie, maar van een ambitie die we waar willen maken vanuit onze maatschappelijke opdracht én onze professie.

In het Koersplan geven we aan dat we elkaar de maat nemen om niet alleen de basiskwaliteit van scholen zo hoog mogelijk te houden, maar om de kwaliteit van onze scholen te laten groeien passend bij de context van onze stichting, de schoolpopulatie van de school en de hoge verwachtingen die we van kinderen hebben. Vierjaarlijks krijgen onze scholen een audit, waarbij gemeten wordt of de basiskwaliteit van de school op orde is. Aan de hand van het document "De Basis op Orde" wordt de kwaliteit van een school op opbrengsten, didactisch en pedagogisch handelen van de leerkrachten, kwaliteitscultuur, leiderschap en samenwerking onder de loep genomen.

2.2 Wat begroten we hiervoor?

Dat doen we allemaal in de reguliere setting van de reguliere middelen. Daarnaast zorgen de middelen die teruggeploegd worden vanuit het Samenwerkingsverband (SWV) dat we extra inzet kunnen realiseren m.b.t. de ondersteuningsvragen van scholen, leerkrachten en kinderen om expertise te vergroten, handelingsverlegenheid te verminderen, repertoire te verrijken en, waar nodig, kinderen te begeleiden of te verwijzen middels een zorgvuldig doorlopen proces. De totale baten SWV bedragen in 2024: € 772.213. Deze middelen worden volledig ingezet.

De regiegroepen die zich richten op de 3 pijlers van het Koersplan, alsmede de ontwikkelingen in kwaliteitszorg kunnen aanleiding zijn om pilotsituaties te financieren. Datzelfde geldt voor de ontwikkeling van onze nieuwe kindcentra, die ondersteund met extra financiële middelen, de transitie maken naar samenwerken met de kinderopvang en zorg. We richten studiedagen in die we gezamenlijk met onderwijs en kindpartner vormgeven, om samen gestalte te geven aan de ondersteuningsstructuur van leerlingen en de visie van het KC. Bovendien maken we deel uit van een Maastrichtbrede stuurgroep KKC's , waarbij we binnen kom Leren de verbreding maken naar alle locaties van kom Leren als we kennis, expertise en good practice uit deze Stuurgroep delen en uitrollen.

De cyclus van kwaliteitsbezoeken waar visitaties en audits deel van uitmaken, wordt in de eerste volledige ronde ondersteund door een externe partij. Deze traint en begeleidt de auditoren die in de komende jaren de audits op scholen gaan verzorgen. Hier wordt jaarlijks € 1.250 per audit voor begroot.

Inzet middelen Samenwerkingsverband

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1.1	Ondersteuningsteam Passend Onderwijs (OPO)	€ 267.000
4.1.1	Formatie scholen	€ 327.901
4.1.2	Ambulante begeleiding	€ 177.312
	Totaal	€ 772.213

2.3 Wat zijn de risico's?

De huidige uitvoering van Passend Onderwijs brengt een grote administratieve werkdruk met zich mee. In het komende jaar gaan de directeuren en intern begeleiders met elkaar verkennen hoe de invulling van de rol van intern begeleider als kwaliteitscoördinator kan leiden tot een versterking van die rol. Daarnaast kan deze invulling leiden tot een andere invulling en werkdruk.

Binnen de SWV's in de regio kijken we komend jaar verder naar een meer gezamenlijke manier van kijken naar álle kinderen in de regio en wat dat eventueel betekent voor de SWV's in verdergaande samenwerking.

Het aantal TLV's (toelaatbaarheidsverklaringen) blijft redelijk stabiel, als we kijken naar het aandeel dat kom Leren in het SWV heeft. Hierop lopen we geen risico's en kunnen we alleen verdergaand investeren in de goede gesprekken rondom kwaliteit van onderwijs binnen kom Leren.

3. Onderwijs aan Nieuwkomers

3.1 Wat doen we?

Eerste Opvang Anderstaligen (EOA)

Kom Leren verzorgt binnen het zogenaamde EOA (Eerste Opvang Anderstaligen) het onderwijs aan kinderen die tijdelijk gehuisvest zijn in het Asielzoekers Centrum (AZC) in Maastricht. Hiervoor hebben wij speciale groepen ingericht. De taalklassen van de EOA zijn gesitueerd in het gebouw van MBS De Poort. Het aantal groepen fluctueert, aangezien er een niet-constante stroom leerlingen deelneemt aan het EOA. Normaliter hebben we drie à vier EOA- groepen bij Kom Leren. We werken hierin nauw samen met de gemeente, de provincie, de Rijksoverheid en het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA). Zij hebben allen een belangrijke rol in de toeleiding en financiering.

Taalklassen

Buiten de voornoemde groep kinderen, hebben we in Maastricht en het Heuvelland te maken met een groeiend aantal kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond, die via werkmigranten en expats naar onze reguliere scholen komen. In Maastricht zijn dit vooral expats, in de Heuvelland gemeente hebben we vooral te maken met arbeidsmigranten uit Oost-Europa en in toenemende mate Azië. Het aantal kinderen en de specifieke hulpvraag op het gebied van de Nederlandse taal overstijgt steeds vaker de mogelijkheden die de scholen hebben om deze kinderen het juiste onderwijsaanbod te geven.

In samenwerking met collega-stichting MosaLira zijn we in 2022 gestart met vier taalklassen in Maastricht. Inmiddels zijn de taalklassen doorgroeid tot zes klassen. De drie taalklassen die Kom Leren voor zijn rekening neemt, zijn gesitueerd op OBS De Regenboog. Kinderen vanaf groep 3, die nog geen onderwijs gehad hebben in Nederland en die korter dan een jaar in Nederland verblijven kunnen via een moederschool (de school om de hoek) aangemeld worden voor deze klassen. In een speciaal hiervoor ingericht knooppunt, wordt bepaald of deze leerlingen ook daadwerkelijk in aanmerking komen voor plaatsing op basis van hun woordenschat en ondersteuningsbehoefte. Alle scholen in het oostelijk deel van Maastricht en uit de omliggende gemeentes kunnen gebruik maken van deze voorziening.

Opvang Oekraïense vluchtelingenkinderen

In 2022 zijn grote stromen vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen. De kinderen van deze vluchtelingen moesten worden opgevangen binnen onze scholen. De kinderen die in Maastricht zijn en/of worden gehuisvest, zijn in overleg met MosaLira ondergebracht in de taalklassen.

In het Heuvelland is er in samenwerking met de gemeentes Vaals, Meerssen, Valkenburg aan de Geul en Eijsden-Margraten voor gekozen om de kinderen op te vangen op twee centrale locaties. Voor Kom Leren is deze locatie op basisschool De Keerkring in Cadier en Keer. Het onderwijs dat de kinderen krijgen is vergelijkbaar met het onderwijs in de Maastrichtse taalklassen. In schooljaar 2022-2023 is gebleken dat het vervoer dat vanuit de gemeente geregeld wordt, dusdanige problemen gaf, dat de kinderen in de opvangklassen significant minder onderwijs hebben gehad. Er is in overleg met de gemeentes afgesproken dat de opvang op De Keerkring met uiterlijk een schooljaar verlengd zal worden. Dit betekent dat de kinderen tot de zomer 2024 stapsgewijs uit zullen stromen naar het reguliere onderwijs. Afhankelijk van eventuele instroom zullen de opvangklassen daarna opgeheven worden.

Kernteam NT2

Voor het onderwijs aan al deze nieuwkomers is de nodige expertise nodig. In samenwerking met MosaLira wordt een kernteam NT2 opgericht. Doel van dit kernteam is het begeleiden van leerkrachten op scholen waar kinderen vanuit de EOA, de taalklassen en de opvangklassen naar toe terugstromen. Het kernteam fungeert tevens als vraagbaak voor scholen met mogelijke nieuwe instromers en kleuters met een NT2 achtergrond. Aan dit kernteam zijn ambulante begeleiders verbonden.

3.2 Wat begroten we hiervoor?

Onderstaande prognoses zijn gebaseerd op 156 AZC / Oekraïense leerlingen (peildatum 1 februari 2023).

Codering	Begrotingspost baten	Begroting 2024
3.1.1	Reguliere bekostiging	€ 950.310
3.1.1	Aanvullende bekostiging (4 teldata voor alle asielzoekers)	€ 774.000
	Totaal	€ 1.724.310
	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1.1	Personele inzet	€ 1.655.159
4.3	Huisvestingslasten	€ 74.000
4.4.2	Leermiddelen en ICT	€ 66.000
4.4.4	Overige lasten	€ 51.000
	Totaal	€ 1.846.159

3.3 Wat zijn de risico's?

Voor alle taalklaslocaties geldt dat er moeilijk prognoses gemaakt kunnen worden over de in- en doorstroming. Op de EOA vangen we kinderen op die er een jaar kunnen zitten, maar ook slechts een paar weken voordat ze verhuizen naar een andere verblijfplaats buiten Maastricht. Voor alle locaties zien we dat aanmeldingen en afmeldingen het hele jaar doorlopen.

Voor kinderen die minder dan een jaar in Nederland zijn geldt een hogere financiering dan voor kinderen die voor het tweede jaar hier zijn. Hierdoor kan een financieel risico ontstaan wanneer deze kinderen na één jaar nog steeds taalklasonderwijs nodig hebben. Daarnaast wordt er ook een onderscheid gemaakt in asielzoeker/statushouder en overige vreemdelingen. Het bedrag dat voor een overige vreemdeling in het 1e jaar wordt ontvangen is aanzienlijk lager en het bedrag dat ontvangen wordt voor deze leerlingen na het 1e jaar is nul.

Financieel Risico	Risicobedrag	Kans	Beheersmaatregel
Leerling tellingen en type leerling (1 ^e of 2 ^e jaars)	€ 13.053 per leerling	Hoog	Niet te beïnvloeden welke leerlingen onderwijs volgen, maandelijkse monitoring ontwikkeling leerlingenaantallen

- Afhankelijk van of de leerling het eerste- of tweede jaar onderwijs volgt, worden middelen toegekend aan de stichting waarbij we voor een eerstejaars leerling € 13.053 aanvullende bekostiging ontvangen verdeeld over 4 teldatums. Ontwikkelingen in de leerlingenaantallen worden maandelijks gemonitord.
- Voor de kinderen uit de Oekraïne geldt dat we onvoldoende zicht hebben op de lange termijn. De laatste reële verwachting is dat het aantal kinderen afneemt naar nul richting de zomervakantie. Vanuit de gemeentes ontvangen we echter ook signalen dat er weer nieuwe gezinnen en kinderen bijkomen. Deze kinderen kunnen nog langdurig in Nederland zijn, maar ze kunnen ook binnen een paar weken of maanden repatriëren. De Oekraïense kinderen vallen onder de categorie asielzoekers /statushouders.

4. Subsidie basisvaardigheden

4.1 Wat doen we?

Vanaf het schooljaar 2023-2024 is door het ministerie van OC&W een subsidie ter beschikking gesteld om de ontwikkeling van de vaardigheden en daarmee de resultaten op taal, rekenen en wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid aantoonbaar te verbeteren. Deze subsidie basisvaardigheden is voor het schooljaar 2023-2024 ontvangen door een 6-tal scholen van onze stichting, namelijk: OBS Binnenstad, ABB Tangram, BS De Cramignon, ABB Nutsschool, OBS Broekhem, MBS De Poort.

De aanvraag van de subsidie heeft in twee rondes plaatsgevonden. De looptijd en daarmee ook de besteding van deze tijdelijke subsidie is voor de vier eerstgenoemde scholen tot uiterlijk 31 juli 2024 en voor de twee laatstgenoemde scholen tot uiterlijk 31 juli 2025.

Iedere school dient een activiteitenplan in bij het ministerie. In dit activiteitenplan wordt de besteding van de middelen beschreven. De besteding wordt ingezet en verantwoord op de 5 onderstaande interventies:

1. Leergebied overstijgend
2. Taal
3. Rekenen en wiskunde
4. Digitale geletterdheid
5. Burgerschap

4.2 Wat begroten we hiervoor?

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1.1	Extra personeel (6,5 fte)	€ 558.299
4.4.2	Materieel (inclusief afschrijvingskosten)	€ 100.000
	Totaal	€ 628.299

4.3 Wat zijn de risico's?

Belangrijk is om ons te realiseren dat de gelden die wij ontvangen in dit kader van tijdelijke aard zijn. Dit betekent ook dat de besteding van de middelen binnen de subsidieperiode dienen te worden verantwoord. Indien er personeel ingezet wordt op de subsidie basisvaardigheden kunnen enkel tijdelijke contracten worden aangeboden. Voor wat betreft materiële uitgaven kunnen investeringen die over toekomstige jaren moeten worden afgeschreven niet ten laste van deze tijdelijke subsidie worden ingezet. Hier zijn wij alert op..

Voor de subsidie die wij ontvangen voor schooljaar 2024-2025 en daarmee niet volledig besteed wordt in 2024, vormen wij een bestemmingsreserve.

5. Mens en Organisatie

5.1 Wat doen we?

“Personeelszaken” (HR) gaat vanaf 2024 door het leven als M&O (Mens en Organisatie). Deze benaming geeft beter weer wat we doen. Onze kernwaarden zoals verwoord in onze Koers zijn “Erkenning, Betrouwbaarheid, Partnerschap en Plezier”. We geven hiermee invulling aan de visie en pijlers van kom Leren vanuit onze expertise over “Mensen en de Organisatie”. In toenemende mate doen we dit samen met de afdelingen Onderwijs en Financiën. We zorgen voor bekwaam en gekwalificeerd personeel dat plezier heeft in de taken waarvoor het verantwoordelijk is. M&O is vertegenwoordigd in de Regiegroep “De Mens Centraal”.

Eigenaarschap van medewerkers is van groot belang. Daarnaast kijken we ook naar wat de organisatie verwacht van de medewerker en wat de medewerker mag verwachten van ons. We kijken hierbij naar de complete mens als professional en als persoon. Vakbekwaamheid en welbevinden zijn hierbij sleutelbegrippen. In verbinding zijn met onze medewerkers is een leidend principe. We denken in mogelijkheden en oplossingen binnen de complexe en dynamische omgeving die het onderwijs (en de arbeidsmarkt) is. Er is ruimte voor maatwerk binnen het collectieve denken en handelen.

De volgende beleidsthema's dienen als routekaart; Werving en Matching, Talentontwikkeling, Inzetbaarheid en Bevlogenheid, de Basis op Orde en Organisatieontwikkeling. Dit vertaalt zich naar goed werkgeverschap, een leven lang leren en regie op het eigen leerproces (waarin onze Academie een grote rol speelt), maatwerk in leven- en loopbaanfasen en erkende ongelijkheid.

Een forse uitdaging is en blijft de krimpende arbeidsmarkt. Van belang is dat wij een aantrekkelijke werkgever blijven, waarbij het welbevinden van personeel van cruciaal belang is. We positioneren ons als goed werkgever door professionalisering van ons personeel hoog op de agenda te blijven zetten. We zetten, fors in op werving & selectie en interne en externe (arbeidsmarkt)communicatie “kom Leren, kom werken” en investeren op coaching en begeleiding van onze stagiair(e)s en starters. Bovendien richten we ons op de Belgische arbeidsmarkt, het opleiden van onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuners die wij nu al in dienst hebben die in potentie leerkracht kunnen worden en het in dienst nemen van en investeren in zogenaamde mijlpalers (hogere jaars deeltijdstudenten die vervroegd zelfstandig voor de klas mogen en daarvoor een bevoegdheid hebben).

Verdere focusgebieden zijn:

- bedrijfsgezondheidszorg, coaching en begeleiding in het kader van duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, ziektepreventie en arbozorg;
- het verder ontwikkelen van een gesprekkencyclus en beoordelingsbeleid waarbij (talent)ontwikkeling en zelfregie centraal staan;
- het verder professionaliseren van de kom Leren Academie;
- het in company opleiden van potentiële leidinggevenden en IB-ers (start oktober 2023);
- het actief begeleiden van startende medewerkers, middels coaching en specifieke scholing;
- het insourcen van de salarisadministratie (per 1 januari 2024 start onze eigen salarisadministrateur).
- Inzetten op leiderschapontwikkeling bij directeuren en enkele stafmedewerkers.

Eerder was als speerpunt opgenomen dat al onze scholen opleidschool worden en gaan participeren in OiS (Opleiden in School). 18 van de 19 scholen zijn inmiddels zover. In 2024 volgt de laatste school.

Academie: een kwalitatief hoog aanbod van scholingen

De kom Leren Academie (kLA) is een scholingsstructuur binnen kom Leren die sinds 2019 wordt gehanteerd. Binnen deze structuur worden scholingen in beginsel georganiseerd voor medewerkers van de kom Leren scholen. Medewerkers van andere organisaties kunnen hiervan (uiteraard) ook gebruik maken en wij zijn outreachend naar onderwijs-, kind- en ketenpartners. Naast scholingen organiseert de kLA ook evenementen zoals de personeelsdag en ontspanningsactiviteiten onder naam "kom Ontspannen".

De kom Leren Academie heeft zijn plek in de organisatie gekregen onder de pijler "Mens centraal" en is inmiddels een vaste waarde geworden binnen kom Leren. De academie wordt in het Koersplan 2023-2027 expliciet genoemd in de ambities. De kom Leren Academie wordt aangestuurd door twee coördinatoren, een projectleider op het bestuursbureau en een van de directeuren vanuit de scholen. Zij zijn beiden voor 0,2 fte aangesteld voor de kLA. De kLA heeft een eigen website die gebruikt wordt om het scholingsaanbod te publiceren en de aanmeldingen te verwerken. Via de website wordt er gecommuniceerd met medewerkers en worden facturen en certificaten gegenereerd. De website is ook een informatiebron voor de medewerkers. Scholingen worden uitgevoerd door externe scholers maar ook door eigen medewerkers. De scholingen worden betaald uit de professionaliseringsbudgetten van de medewerkers die deelnemen aan een bepaalde scholing.

Scholing

Een aparte vorm van scholing zijn de "more to know" trajecten. Dit zijn scholingen die het individuele scholingsbudget van een medewerker overschrijden en die meestal opleiden tot een aparte rol of functie binnen de organisatie (bijvoorbeeld directeur of intern begeleider). Deze scholingen duren vaak langer dan de andere scholingen binnen de kLA, soms zelfs meerdere jaren. Er is een procedure opgesteld die wordt gehanteerd als een medewerker een van de "more to know" trajecten wil volgen om de toeleiding te stroomlijnen en te objectiveren.

Evenementen

Periodiek organiseert de kLA evenementen. Dit zijn activiteiten die voor alle medewerkers bedoeld zijn. Steeds vaker worden evenementen in samenwerking met andere organisaties opgezet. Een vast evenement dat tweejaarlijks op de agenda staat is de personeelsdag. Hier nemen alle medewerkers van kom Leren aan deel.

kom Ontspannen

Sinds schooljaar 2023-2024 worden er activiteiten georganiseerd in het kader van "kom Ontspannen". Dit zijn activiteiten die gericht zijn op ontspanning en niet primair op professionalisering. Doel is om medewerkers te verbinden middels een leuke activiteit in de vrije tijd. De activiteiten worden uitgevoerd door externen of eigen medewerkers. Met medewerkers wordt afgesproken dat ze dit onbezoldigd doen. Kosten die gemaakt worden voor materialen of locatie bijvoorbeeld worden door de Academie betaald.

5.2 Wat begroten we daarvoor?

Algemeen M&O

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1.1	Lonen en salarissen	€ 27.048.786
4.1.2	Overige personele lasten	€ 2.114.533
4.1.3	Af: uitkeringen	€ -/ 150.007
	Totaal	€ 29.013.312

- Lonen en salarissen: de begroting 2024 is gebaseerd op 307 fte's. Wat betreft lonen en salarissen houden wij ons aan de CAO zoals deze ten tijde van de opmaak van de begroting bekend is.
- Overige personele lasten: o.a. nascholingstrajecten, externe inhuur en Arbo-gerelateerde kosten.
- Uitkeringen: betreffen UWV-vergoedingen voor onder andere zwangerschaps-/bevallingsverloven.

Een klein deel van de personele inzet wordt bekostigd uit de werkdruk verlagende middelen. Scholen zijn zelf aan zet om deze middelen in te zetten (wet- en regelgeving). Het team met de PMR (personeelsgeleding medezeggenschapsraad) dienen het erover eens te worden waaraan de middelen besteed worden en gaan hierover het gesprek aan met de directeuren. Op stichtingsniveau bewaken we enkel of er nagedacht is over de meerjarige implicaties van inzet op personeel. Daar waar we contractuele verplichtingen aangaan, dient een team zich ervan bewust te zijn dat dit automatisch betekent dat zij niet het jaar erna een andere keuze kan maken ten aanzien van de inzet van de middelen.

Gespecificeerd kosten Academie en Scholing

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.1.1	Opleidingscoördinator	€ 49.316
4.4.2, 4.4.4	Communicatie en ICT website	€ 16.500
4.1.2	Externe inhuur	€ 55.000
4.1.2, 4.3.1	Catering en zaalhuur	€ 5.245
	Scholingen/ Opleidingen	€ 155.000
	Totaal	€ 281.061

5.3 Wat zijn de risico's?

Een risico is nog altijd gelegen in ziekteverzuim. Het jaar 2023 laat een stijgend ziekteverzuim zien. Gemiddeld over 2023 (t/m november) zat het percentage op 6,7%. Voor 2024 verwachten we dat het gemiddelde percentage blijft stijgen. Deze negatieve trend proberen we te doorbreken. Hiervoor monitoren en benchmarken we onze verzuimcijfers, bespreken deze met de bedrijfsarts in het DO om op deze manier te kunnen interveniëren waar dat wenselijk is. We streven naar een verzuimcijfer dat onder het landelijk gemiddelde ligt in de PO-sector. De landelijke cijfers over 2023 zijn nog niet bekend. Gezien het huidige arbeidsmarkttekort is het voornaamste risico bij verzuim dat er niemand voor de klas staat en er geen onderwijs gegeven kan worden. Dit verhoogt de druk op de gezonde medewerkers omdat een afwezige leerkracht of ondersteuner bijna altijd intern wordt ondervangen om te voorkomen dat kinderen naar huis gestuurd worden.

6. ICT

6.1 Wat doen we?

Eigentijds onderwijs verdient een toekomstbestendige, veilige ICT-infrastructuur en een gedegen visie op de onderwijskundige inzet van ICT. De afgelopen jaren heeft het gebruik van ICT in het onderwijs een vlucht genomen en kunnen we ons bijvoorbeeld een onderwijspraktijk zonder smartboards niet meer voorstellen. Methodes zijn niet meer compleet zonder de bijbehorende digitale omgeving en/of applicatie. Een school kan niet meer zonder de hard- en software die horen bij het onderwijs anno nu. Daar hoort ook passende beveiliging bij en scholing van collega's.

Afgelopen jaren hebben we grote stappen gezet met het nemen van regie op ICT. We zien nu dat het vliegwiel dat ICT-ontwikkeling heet, op volle toeren draait. Zo brengen wij focus aan op het gebied van ICT:

- We werken interbestuurlijk samen op het gebied van ICT. We zetten stevig in op het voeren van regie op deze samenwerking, waarbij diversiteit en leren van elkaars verschillen uitgangspunt is. We doen het nu dus (samen met onze collega's) zélf, en huren niet langer extern expertise in.
- We werken outreachend en zoeken in de nabije omgeving én landelijk naar vormen van samenwerken.
- We zetten in op cyberveiligheid en borgen daarmee de continuïteit van het primaire proces. Hierbij monitoren en volgen we wet- en regelgeving. De veiligheid van de gegevens van onze collega's en leerlingen is prioriteit.
- We scholen, informeren en maken onze collega's bewust van hun rol op het gebied van cybersecurity en privacy.
- Onderwijskundig ICT staat stevig, maar is toe aan een ontwikkelslag op strategisch en beheersmatig niveau. We waren volgend op het gebied van lesmateriaal, maar nu willen we de stap zetten naar meer samenhang en duidelijke keuzes met de scholen en Regiegroepen.
- Afgelopen jaren hebben we fors geïnvesteerd in hardware. Die houden we komende jaren up-to-date. Daarnaast zorgen we dat we goed blijven: we kennen de nieuwste ontwikkelingen en implementeren die waar dit het onderwijs of efficiënt werken ten goede komt.

Begroting 2024 en verder

We zetten in 2024 serieuze stappen in de vervanging van onze basis op het gebied van hardware. Daarmee zijn de investeringen in leerlingdevices het voornaamst. Ook kijken we waar we werkplekken kunnen optimaliseren. We hebben al geïnvesteerd in menskracht om invulling te kunnen gaan geven aan dat wat wij willen gaan doen op het gebied:

- Algemeen: we zetten de interbestuurlijke samenwerking op het gebied van ICT voort. Om een kwaliteitsslag te kunnen maken op zowel technisch als onderwijskundig ICT.
- Onderwijskundig ICT: meer samenhang creëren en duidelijke keuzes maken ten gunste van het onderwijs/digitale geletterdheid (kwaliteit) en de stichting (efficiëntie).
- Informatiebeveiliging en Privacy (IBP): Intensiveren van werkzaamheden gericht op het landelijke Normenkader IBP.

6.2 Wat begroten we hiervoor?

Algemeen ICT

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.4.2	ICT dagelijks	€ 216.922
4.4.2	ICT netwerk	€ 139.386
4.4.2	ICT website	€ 36.446
	Totaal	€ 392.754

Specifieke punten: Investerings (zie bijlage 2)

Begrotingspost	Begroting 2024	Incidenteel (I) / Structureel (s)
Beelschermen werkplek	€ 26.489	S
Laptops leerlingen	€ 276.579	S
Netwerkapparatuur	€ 2.500	S
Touchscreens	€ 32.997	S
Totaal	€ 338.565	

6.3 Wat zijn de risico's?

Het grootste risico zit verborgen in het feit dat de keuzes die de stichting maakt in de verdeling van de besteding van de bekostiging grote invloed kan hebben op de toekomstige ICT hardware investeringen én het daarbij behorende aankoopritme conform huidig vastgesteld afschrijvingsbeleid. Hiertoe hebben we nu een systematiek ontwikkeld die op termijn ervoor gaat zorgen dat we cyclisch vervangen. In het verleden is de keuze gemaakt in een keer alle devices te vernieuwen en dat brengt nu uitdagingen met zich mee. De kwaliteit van het onderwijs staat voorop, realisme over bestedingsruimte is evenwel ook nodig. Het belang om ieder jaar opnieuw te kijken naar en verantwoord keuzes te maken rondom ICT-investeringen is absoluut bekend.

7. Huisvesting en Facilitair

7.1 Wat doen we?

Om goed onderwijs mogelijk te maken, zijn goede gebouwen voorwaardelijk. Daarom doen we er – binnen onze mogelijkheden – alles aan het onderwijs optimaal te faciliteren. Uitgangspunt bij huisvesting is het creëren van Kernkindcentra (K)KC's, waardoor we de samenwerking en het partnerschap met (kind) partners inhoudelijk institutionaliseren. Het realiseren van onderwijshuisvesting gebeurt in continue en structurele afstemming met gemeenten en partners. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het creëren van een optimale voorwaardelijke uitgangspositie voor onze huisvesting. Het vraagt ook om geduld en doorzettingsvermogen van alle betrokkenen.

In 2024 worden geen nieuwbouwprojecten opgeleverd en daadwerkelijk in gebruik genomen. In een meerjarenperspectief wordt voor de jaren tot en met 2028 het navolgende begroot:

- 2025: nieuwbouw OBS Berg;
- 2026: nieuwbouw OBS De Bundeling en KKC de Loper, nieuwbouw danwel grootschalige renovatie IKC Dynamiek;
- 2027: nieuwbouw BS de Keerkring

Om de bestaande huisvesting -die onderhevig is aan nieuwbouw of grootschalige renovatie- te borgen met de drie basisbegrippen op het gebied van huisvesting (veilig, schoon en droog), is het nodig in de tussenliggende jaren de hoogstnoodzakelijke investeringen te plegen om goed onderwijs te garanderen.

In 2024 wordt gestart met de implementatie van een geautomatiseerd systeem voor de registratie, bewaking en volgtijdelijke monitoring van een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP).

7.2 Wat begroten we hiervoor?

Codering	Begrotingspost baten	Begroting 2024
3.5.1	Verhuur onroerende zaken	€ 193.000

Codering	Begrotingspost lasten	Begroting 2024
4.2	Afschrijvingen materiële vaste activa (incl. afschrijvingslasten NPO-investeringen)	€ 916.238
4.3.1	Huur	€ 245.874
4.3.3	Onderhoud	€ 249.220
4.3.4	Energie en water	€ 428.082
4.3.5	Schoonmaakkosten	€ 570.149
4.3.6	Heffingen	€ 29.172
4.3.8	Overige huisvestingslasten	€ 69.036
4.4.1	Administratie- en beheerlasten	€ 312.810
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 1.175.054
4.4.5	Overige lasten	€ 267.594
	Totaal	€ 4.263.229

Specifieke punten: Investerings (zie bijlage 2)

Begrotingspost	Begroting 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Verbouwingen	€ 80.000	S
Meerjaren onderhoud scholen	€ 365.646	S
Meubilair scholen	€ 140.000	S
Buitenterrein scholen	€ 25.000	S
Totaal	€ 610.646	

7.3 Wat zijn de risico's?

De risico's zitten voornamelijk in de onzekerheid van de bouw- en energiemarkt. Ontwikkelingen in de bouwsector zorgen nog steeds voor vertraging in het proces. Dit geldt zowel voor prijsstijgingen als ook voor gebrek aan capaciteit/mankracht. Daarnaast bevindt de energiemarkt zich nog steeds in een onrustige situatie door de onrust op de wereld. Ook hebben er in de afgelopen maanden gesprekken plaatsgevonden over een nieuwe energieleverancier (Engie) voor de scholen sinds DVEP te kennen heeft gegeven per 1 januari te stoppen met het leveren van energie. Ook hier is nog steeds een aantal onduidelijkheden als het gaat om prijsafspraken en eventuele tegemoetkomingen. Daarnaast moeten wij ons realiseren, dat we in huisvestingstrajecten niet de enige, bepalende partij zijn. Omdat kom Leren afhankelijk is van derden moeten ambities soms worden bijgesteld.

8. Samenvatting van de risico's voor 2024

Hfdstk	Financieel Risico	Impact	Kans	Weging	Beheersmaatregel
3	Leerling tellingen en type leerling (1e of 2e jaars)	€ 13.053 leerling	Hoog		Niet te beïnvloeden welke leerlingen onderwijs volgen, maandelijkse monitoring ontwikkeling leerlingenaantallen
5	Verzuim en WW-lasten	Verzuim € 50.000 WW € 50.000	Hoog		Nauwe monitoring verzuimcijfers en maandelijkse monitoring WW-uitkeringslasten
7	Ontwikkelingen energieprijzen	€ 100.000	Hoog		Nieuw energiecontract met Engie. Prijzen zijn nog niet geheel bekend. Er vindt ook nog een afwikkeling plaats met de oude energieleverancier DVEP.
Risico acceptabel					Beheersing noodzakelijk

9. Aandachtspunten voor meerjarenbegroting 2024-2028

Aandachtspunt		Periode
Algemeen	<p>Krapte op de arbeidsmarkt Het grootste risico dat we lopen is het tekort aan kwalitatief hoogwaardige professionals op de arbeidsmarkt. Tot op heden slagen we er in de formatie, zowel kwantitatief als kwalitatief binnen de verschillende deskundigsniveaus, op orde te houden.</p>	2024-2028
Onderwijs en kwaliteit	<p>Uitvoering Passend onderwijs Verkenningen en heroriëntatie ten aanzien van de rol van de interne begeleider als kwaliteitscoördinator met als doel het versterken van die rol (met daarbij oog voor effectiviteit en efficiency verbeteringen).</p> <p>Samenwerkingsverbanden Heroverwegingen van een nieuwe manier van kijken naar alle kinderen in de regio en welke effecten dit kan hebben voor de samenwerkingsverbanden in de regio.</p>	2024
Subsidies	<p>Incidentele subsidies Belangrijk is om ons te realiseren dat de baten die we ontvangen in dit kader van tijdelijke aard zijn. Dit betekent ook dat de besteding van de middelen binnen de subsidieperiode dienen te worden verantwoord en daarin te betrachten dat er geen meerjarige verplichtingen worden aangegaan die de subsidiabele periode overschrijden.</p>	2024-2028
Mens en Organisatie	<p>Verzuim Een risico is nog altijd gelegen in ziekteverzuim. Gezien het huidige lerarentekort is het voornaamste risico bij verzuim dat er niemand voor de klas staat en er geen onderwijs gegeven kan worden. Dit verhoogt de druk op de gezonde medewerkers omdat een afwezige leerkracht of ondersteuner altijd intern wordt ondervangen om te voorkomen dat kinderen naar huis gestuurd worden.</p>	2024-2028
ICT	<p>Middelen Het grootste risico zit verborgen in het feit dat de keuzes die de stichting maakt in de verdeling van de besteding van de bekostiging grote invloed kan hebben op de toekomstige aankopen van ons digitale wagenpark en het daarbij behorende aankoopritme conform huidig vastgesteld afschrijvingsbeleid. De kwaliteit van het onderwijs dient voorop te blijven staan. Belangrijk om ieder jaar opnieuw te kijken naar en verantwoord keuzes te maken rondom ICT-investeringen.</p>	2024-2028
Huisvesting & Facilitair	<p>Extra energielasten ENG/BENG Nog onduidelijk is welk beleid op energiegebied zal gelden gedurende de transitiefase naar gebouwen conform de ENG/BENG-norm. Het risico bestaat dat heffingen op traditionele energie verhoogd zullen worden. Ook stijging van de reguliere energielasten is een aandachtspunt.</p>	Jaarlijks monitoren

Bijlagen

1. Cijfermatige begroting 2024 en meerjarenbegroting 2024-2028.
2. Investerings in materiële vaste activa.
3. Meerjarenbalans.
4. Reserves en voorzieningen / vermogenspositie.

Bijlage 1: Cijfermatige begroting 2024-2028

Stichting kom Leren Begroting 2024-2028

	Vanuit jaarverslag 2022		Meerjarenbegroting					
	2022 realisatie	2023 begroting	2023 prognose	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Aantal leerlingen peildatum 1 februari	3.887	3.887		4.043	4.043	4.043	4.043	4.043
WTF (werktijdfactor)	322			307	292	292	292	291
3.1.1 Rijksbijdrage OC&W	28.850.767	28.758.007	28.689.190	29.906.980	29.821.450	29.631.172	29.597.594	29.597.594
3.1.2 Overige subsidies OC&W	87.349	42.000	786.547	658.299	116.917	30.000	30.000	30.000
3.1.4 Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	950.238	678.529	772.813	772.213	772.213	772.213	772.213	772.213
3.1 Totale (Rijks)bijdragen ministerie OC&W	29.888.354	29.478.536	30.248.550	31.337.492	30.710.580	30.433.385	30.399.807	30.399.807
3.2 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	130.113	143.700	143.700	67.444	67.444	67.444	67.444	67.444
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	322.781	176.200	176.200	193.000	193.000	193.000	193.000	193.000
3.5.2 Detachering personeel	82.810	114.000	114.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
3.5.5 Baten niet-subsidiabel (ouderbijdragen)	141.992	89.242	89.242	91.252	91.252	91.252	91.252	91.252
3.5.6 Overige vergoedingen personeel en inkomsten overige projecten	342.066	70.667	70.667	157.500	157.500	157.500	157.500	157.500
3.5 Overige baten	889.649	450.109	450.109	461.752	461.752	461.752	461.752	461.752
3 Totale baten	30.908.116	30.072.345	30.842.359	31.866.688	31.239.776	30.962.581	30.929.003	30.929.003
4.1.1 Lonen en salarissen	24.362.420	24.988.041	25.771.058	27.048.786	26.072.702	26.214.645	26.244.260	26.231.137
4.1.2 Overige personele lasten	2.443.908	1.574.697	1.496.471	2.114.533	1.751.719	1.789.771	1.784.887	1.806.645
4.1.3 Af: Uitkeringen	-391.977	-200.000	-200.000	-150.007	-150.007	-150.007	-150.007	-150.007
4.1 Totale personele lasten	26.414.351	26.362.738	27.067.529	29.013.312	27.674.414	27.854.409	27.879.140	27.887.775
4.2 Afschrijvingslasten	981.186	857.002	894.265	916.238	943.695	941.378	980.139	1.023.419
4.3.1 Huur	178.900	149.690	180.000	245.874	261.892	278.956	297.180	316.573
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	228.667	269.651	269.651	249.220	255.446	261.744	268.379	275.086
4.3.4 Energie en water	257.179	434.571	434.571	428.082	438.780	449.748	460.994	472.700
4.3.5 Schoonmaakkosten	669.334	641.295	641.400	570.149	584.401	599.012	613.990	629.338
4.3.6 Heffingen	24.253	25.530	25.530	29.172	29.902	30.650	31.373	32.159
4.3.8 Overige huisvestingslasten	153.830	121.426	164.592	69.036	70.761	72.530	74.343	76.203
4.3 Huisvestingslasten	1.512.163	1.642.163	1.715.744	1.591.533	1.641.182	1.692.640	1.746.259	1.802.059

4.4.1	Administratie- en beheerslasten	573.084	607.499	605.471	312.810	289.628	296.643	304.520	311.631
4.4.2	Leermiddelen	1.273.305	1.189.783	1.154.378	1.175.054	1.203.613	1.234.171	1.257.051	1.293.980
4.4.5	Overige lasten diversen	381.600	258.303	213.303	267.594	274.127	280.835	286.381	292.124
4.4	Totale overige lasten	2.227.989	2.055.585	1.973.152	1.755.458	1.767.368	1.811.649	1.847.952	1.897.735
4	Totale lasten	31.135.689	30.917.488	31.650.690	33.276.541	32.026.659	32.300.076	32.453.490	32.610.988
5.1.0	Rentebaten	0	0	0	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
5.5.0	Bankkosten	25.172	18.165	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5.4.0	Opbrengst beleggingen	69.449	40.000	50.000	70.000	60.000	52.500	44.000	36.000
5.5.0	Kosten beleggingen	655.572	15.000	33.165	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
5	Financiële baten en lasten	-611.295	6.835	16.835	165.000	155.000	147.500	139.000	131.000
Totaal resultaat		-838.868	-838.308	-791.496	-1.244.853	-631.883	-1.189.995	-1.385.487	-1.550.985

Goedgekeurd door RvT
4 december 2023

Vastgesteld door CvB
4 december 2023
S. Niekamp / I. Ambaum-Jordens

Bijlage 2: Investerings in materiële vaste activa kom Leren - begroting 2024-2028

Investering		2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
12110 - Meerjarig onderhoud scholen div. afschrijvingstermijnen							1.354.404
Meerjarig onderhoud scholen	2024-2028	365.646	324.479	51.725	345.257	267.297	
12200 - OLP scholen 5 jaar							750.000
OLP scholen	2024-2028	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	
12212 - ICT 5 jaar							1.445.177
Beeldschermwerkplekken	2024-2028	26.489	26.754	27.021	9.097	9.188	
Laptops leerkrachten	2025-2028	0	33.327	139.128	140.519	141.924	
Laptops leerlingen	2024-2025; 2028	276.579	279.345	0	0	287.809	
Netwerkapparatuur	2024-2028	2.500	5.000	2.500	2.500	2.500	
Touchscreens OPS	2024	32.997	0	0	0	0	
12214 - ICT 10 jaar							616.660
Touchscreens schermen	2024-2028	0	96.870	146.757	123.521	249.512	
12226 - Inventaris 20 jaar							885.000
Stelpost buitenterrein	2024-2028	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	
Meubilair scholen	2024-2028	140.000	170.000	450.000	0	0	
12102 - Verbouwingen 20 jaar							2.380.000
Dynamiek (reservering MJOP)	2024	80.000	0	0	0	0	
OBS Berg (eigen bijdrage verduurzaming)	2025	0	150.000	0	0	0	
OBS Berg (reservering MJOP)	2025	0	250.000	0	0	0	
Bundeling (eigen bijdrage verduurzaming)	2026	0	0	150.000	0	0	
Bundeling (reservering MJOP)	2026	0	0	250.000	0	0	
Dynamiek (eigen bijdrage verduurzaming)	2026	0	0	200.000	0	0	
Dynamiek (reservering MJOP)	2026	0	0	300.000	0	0	
KKC De Loper (eigen bijdrage verduurzaming)	2026	0	0	250.000	0	0	
KKC De Loper (reservering MJOP)	2026	0	0	250.000	0	0	
Keerkring (eigen bijdrage verduurzaming)	2027	0	0	0	250.000	0	
Keerkring (reservering MJOP)	2027	0	0	0	250.000	0	
Verduurzaming gebouwen	2023-2027	0	0	0	0	0	
Totaal per jaar		1.099.211	1.510.775	2.392.131	1.295.894	1.133.230	7.431.241

Goedgekeurd door RvT
4 december 2023

Vastgesteld door CvB
4 december 2023
S. Niekamp / I. Ambaum-Jordens

Bijlage 3: Meerjarenbalans - reserves en voorzieningen kom Leren 2024-2028

	<i>Jaarrekening</i> 2022	<i>Prognose</i> 2023	<i>Begroting</i> 2024	<i>Begroting</i> 2025	<i>Begroting</i> 2026	<i>Begroting</i> 2027	<i>Begroting</i> 2028
Baten	30.908.000	30.842.359	31.866.688	31.239.776	30.962.581	30.929.003	30.929.003
Lasten	31.136.000	31.650.690	33.276.541	32.026.659	32.300.076	32.453.490	32.610.988
Financiële baten	69.000	50.000	190.000	180.000	172.500	164.000	156.000
Financiële lasten	681.000	33.165	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Resultaat baten en lasten	840.000-	791.496-	1.244.853-	631.883-	1.189.995-	1.385.487-	1.550.985-
Meerjarenbalans 2023-2027							
	<i>Jaarrekening</i> 2022	<i>Prognose</i> 2023	<i>Begroting</i> 2024	<i>Begroting</i> 2025	<i>Begroting</i> 2026	<i>Begroting</i> 2027	<i>Begroting</i> 2028
1. Activa							
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	5.974.000	5.761.381	5.944.354	6.511.434	7.962.187	8.277.942	8.387.753
1.3 Financiële vaste activa	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
<i>Vaste activa</i>	6.004.000	5.791.381	5.974.354	6.541.434	7.992.187	8.307.942	8.417.753
1.5 Vorderingen	1.606.000	1.606.000	1.606.000	1.606.000	1.606.000	1.606.000	1.606.000
1.6 Effecten	4.452.000	4.122.000	3.522.000	3.192.000	2.690.871	2.240.871	1.840.871
1.7 Liquide middelen	4.543.000	4.320.623	3.599.797	2.838.334	806.715	336.027-	1.488.323-
<i>Vlottende activa</i>	10.601.000	10.048.623	8.727.797	7.636.334	5.103.586	3.510.844	1.958.548
Totale Activa	16.605.000	15.840.004	14.702.151	14.177.768	13.095.773	11.818.786	10.376.301
2. Passiva							
2.1 Eigen vermogen	10.825.000	10.033.504	8.788.651	8.156.768	6.966.773	5.581.286	4.030.301
2.2 Voorzieningen	460.000	486.500	593.500	701.000	809.000	917.500	1.026.000
2.3 Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-	-
2.4 Kortlopende schulden	5.320.000	5.320.000	5.320.000	5.320.000	5.320.000	5.320.000	5.320.000
Totale Passiva	16.605.000	15.840.004	14.702.151	14.177.768	13.095.773	11.818.786	10.376.301
<i>waarvan privaat vermogen</i>	339.000	315.000	290.000	265.000	240.000	215.000	190.000

Kengetallen								Signaleringsgrens OC&W
Weerstandsvermogen (EV/TB)	34,95%	32,48%	27,42%	25,96%	22,38%	17,95%	12,97%	< 5%
Solvabiliteit (EV/TV)	65,2%	63,3%	59,8%	57,5%	53,2%	47,2%	38,8%	< 30%
Solvabiliteit 2 ((EV+VZ)/TV)	68,0%	66,4%	63,8%	62,5%	59,4%	55,0%	48,7%	< 50%
Rentabiliteit (Res/TB)	-2,7%	-2,6%	-3,9%	-2,0%	-3,8%	-4,5%	-5,0%	1 jr < -10% 2 jr < -5% 3 jr < 0%
Kapitalisatiefactor (TV-Boekwaarde gebouwen)/TB)	53,6%	51,3%	45,9%	45,1%	42,1%	38,0%	33,4%	<35%
Liquiditeit (Vlot/Skt)	1,99	1,89	1,64	1,44	0,96	0,66	0,37	< 0,5

Het weerstandsvermogen (eigen vermogen inclusief onverdeeld resultaat / totale baten inclusief financieel baten) geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele financiële tegenvallers op kan vangen. Het weerstandsvermogen bevindt zich in de planperiode ruim boven de signaleringgrens van 5%. Er is dus voldoende vermogen om mogelijke klappen in de toekomst op te vangen.

De solvabiliteit geeft inzicht in hoeverre in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan. Hierbij maken we onderscheid in solvabiliteit 1 (eigen vermogen / totaal vermogen en solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen).

In de planperiode scoren we boven de signaleringgrenzen van 30 resp. 50%. Enkel in 2028 komen we in solvabiliteit 2 iets onder de 50%.

Dit betekent dat we voldoende eigen vermogen hebben om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen, maar er wel in de toekomstige jaren extra alert dienen te zijn op grote uitgaven.

De rentabiliteit (totaal resultaat / totale baten) geeft inzicht in hoeverre baten en lasten elkaar in evenwicht houden. Vanwege de negatief begrote resultaten in de planperiode en dus afbouw van het bovenmatig eigen vermogen zal de rentabiliteit in de periode 2024-2028 negatief blijven.

De kapitalisatiefactor (TV-Boekwaarde gebouwen)/TB) wordt gehanteerd als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten. Ook hier zijn wij in 2028 dat wij iets onder de signaleringswaarde uitkomen. Dit blijft voor de komende jaren een aandachtspunt.

De liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de verplichtingen kan worden voldaan.

De planperiode laat waarden boven de signaleringswaarde zien. Wederom met uitzondering van het jaar 2028.

Dit geeft aan dat we voldoende liquide middelen hebben om onze schulden te betalen, maar alert dienen te zijn in de toekomstige jaren.

Goedgekeurd door RvT
4 december 2023

Vastgesteld door CvB
4 december 2023
S. Niekamp / I. Ambaum-Jordens

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen kom Leren 2024-2028

Reserves							
	Jaarrekening	Prognose	Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve							
Stand per 1 januari	5.834.696	3.463.032	2.671.536	1.426.683	794.800	-395.195	-1.780.682
Toevoeging	-2.371.664	0	0	0	0	0	0
Onttrekking / vrijval *	0	-791.496	-1.244.853	-631.883	-1.189.995	-1.385.487	-1.550.985
Stand per 31 december	3.463.032	2.671.536	1.426.683	794.800	-395.195	-1.780.682	-3.331.667
Bestemmingsreserves							
Stand per 1 januari	5.828.365	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161
Toevoeging	1.532.796	0	0	0	0	0	0
Onttrekking / vrijval *	0	0	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161	7.361.161
Stichtingskapitaal	227	227	227	227	227	227	227
Totale reserves / vermogenspositie stichting	10.824.420	10.032.924	8.788.071	8.156.188	6.966.193	5.580.706	4.029.721

Voorzieningen							
	Jaarrekening	Prognose	Begroting				
	2.022	2.023	2.024	2.025	2.026	2.027	2.028
Onderhoudsvoorziening							
Stand per 1 januari	0	0	0	0	0	0	0
Dotatie	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking / vrijval	0	0	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0	0	0	0
Overige voorzieningen							
Stand per 1 januari	339.985	460.460	486.960	593.960	701.460	809.460	917.960
Dotatie	146.330	51.500	132.000	132.500	133.000	133.500	134.000
Onttrekking / vrijval	-25.855	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Stand per 31 december	460.460	486.960	593.960	701.460	809.460	917.960	1.026.960
Totale voorzieningen	460.460	486.960	593.960	701.460	809.460	917.960	1.026.960

Totaal reserves/vermogenspositie + voorzieningen							
	11.284.880	10.519.884	9.382.031	8.857.648	7.775.653	6.498.666	5.056.681

*

Het totaal van de onttrekkingen betreft het jaarlijkse exploitatieresultaat.

Vanwege de meerjarige tekorten dreigt de algemene reserve negatief te gaan.

Daarom is in de periode 2024 t/m 2028 ook een onttrekking van de bestemmingsreserve voorzien.

1)

Geprognostiseerd resultaat op basis van Q1-2023

2)

Vanaf kalenderjaar 2021 worden alle uitgaven in het kader van groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven.

Derhalve is de gehele voorziening groot onderhoud in 2021 vrij gevallen ten gunste van de bestemmingsreserves.

Conform richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

3)

De verrekening van de negatieve exploitatieresultaten in de planperiode vindt plaats binnen zowel de algemene reserve als ook de bestemmingsreserve. Het totaal aan mutaties binnen de (bestemmings-)reserves is gelijk aan het exploitatieresultaat dat jaar.

Goedgekeurd door RvT
4 december 2023

Vastgesteld door CvB
4 december 2023
S. Niekamp / I. Ambaum-Jordens